

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative research) โดยศึกษาค้นคว้าจากเอกสาร (Documentary survey) เช่น หนังสือ เอกสาร วารสาร รายงานวิจัย วิทยานิพนธ์ บทความ เป็นต้น และการศึกษาเฉพาะกรณี โดยการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (Indepth interview) การสนทนากลุ่ม (Focus Group) และแบบสอบถามความคิดเห็น เพื่อวิเคราะห์สภาพแวดล้อม (SWOT) กับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key informant) โดยมีวัตถุประสงค์ของการวิจัยเพื่อศึกษาการบริหารจัดการ และปัญหาอุปสรรค ในการดำเนินงาน ของคณะกรรมการดำเนินการ เพื่อติดตามผลการปฏิบัติงานและประเมินผลสำเร็จของสหกรณ์เครดิตยูเนียน และเพื่อกำหนดกลยุทธ์ในการพัฒนากองทุนหมื่นล้านบาทของเครือข่ายสหกรณ์เครดิตยูเนียนในจังหวัดเพชรบุรี เพื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียนตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มีขั้นตอนวิธีการ ดำเนินการวิจัยดังต่อไปนี้

3.1 ประชากรกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร หมายถึง คณะกรรมการดำเนินการ คณะกรรมการกลุ่มย่อยหรือคณะกรรมการบริหารกลุ่ม ฝ่ายจัดการ และสมาชิก ของกลุ่มที่จัดตั้งเป็นสหกรณ์ประเภทเครดิตยูเนียน ตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 ในจังหวัดเพชรบุรี จำนวน 44 แห่งละ 15 คน มาเป็นผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key informant) เพื่อตอบโจทย์วิจัย

กลุ่มตัวอย่าง หมายถึง คณะกรรมการดำเนินการ คณะกรรมการกลุ่มย่อยหรือคณะกรรมการบริหารกลุ่ม ฝ่ายจัดการ และสมาชิก ของกลุ่มที่จัดตั้งเป็นสหกรณ์ประเภทเครดิตยูเนียน ตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 ในจังหวัดเพชรบุรี ซึ่งผู้วิจัยทำการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง ด้วยวิธีการ Taro Yamane (ทาโร่ ยามาเน) ที่ความเชื่อมั่น 70% ได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่างเท่ากับ 9-10 แห่ง จำแนกความคล้ายคลึงของประชากรตามลักษณะของขนาดสหกรณ์เครดิตยูเนียน 3 ขนาด ได้แก่ สหกรณ์เครดิตยูเนียน ขนาดเล็ก ขนาดกลาง และสหกรณ์เครดิตยูเนียน ขนาดใหญ่ ผู้วิจัยสุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการเจาะจง (Purposive Sampling) จากประชากรทั้งหมด มาเป็นผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key informant)

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลแบบปฐมภูมิ (Primary data) โดยการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (Indepth interview) การสนทนากลุ่ม (Focus Group) และแบบสอบถามความคิดเห็น เพื่อวิเคราะห์สภาพแวดล้อม (SWOT) กับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key informant) ได้แก่ คณะกรรมการดำเนินการ คณะกรรมการกลุ่มย่อยหรือคณะกรรมการบริหารกลุ่ม ฝ่ายจัดการ และสมาชิก และข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary data) ได้แก่ ข้อมูลที่เป็นรายงานประจำปี แผนกลยุทธ์ของ สหกรณ์เครดิตยูเนียน วารสาร และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง รวมถึงอินเทอร์เน็ตเว็บไซต์ต่างๆ มาใช้ในการดำเนินการเก็บข้อมูลวิจัยในครั้งนี้ด้วย

เนื่องจากการวิจัยในครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยใช้แนวคำถาม (Interview guide) โดยการกำหนดประเด็นคำถามไว้ล่วงหน้า กับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ แบ่งออกเป็น 4 ชุดได้แก่

1. การบริหารจัดการของคณะกรรมการบริหารจัดการสหกรณ์เครดิตยูเนียน
2. การบริหารงานทั่วไป
3. การดำเนินของสหกรณ์เครดิตยูเนียนตามความคิดเห็นของพนักงาน
4. ความรู้และความพึงพอใจของสมาชิก
5. แบบวัดผลการปฏิบัติงานเชิงคุณภาพโดยการสัมภาษณ์
6. แบบสอบถามจุดอ่อน จุดแข็ง โอกาส และอุปสรรค ของสหกรณ์เครดิตยูเนียน

นอกจากนี้ยังมีเครื่องมือที่จำเป็นที่ช่วยในการเก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนามมี ดังนี้

1. สมุดบันทึก (Fieldnote)
2. เทปบันทึกเสียง ใช้ในการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informant Interview) และเก็บข้อมูลอื่นเพิ่มเติม ซึ่งการใช้เทปบันทึกเสียงเพื่อช่วยให้เก็บข้อมูลได้ละเอียดยิ่งขึ้น
3. กล้องบันทึกภาพใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเหตุการณ์ต่างๆ เพื่อความสมบูรณ์ในการวิจัย

3.3 ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามความคิดเห็น และแบบสัมภาษณ์ ซึ่งผู้วิจัย ได้ ดำเนินการสร้างดังต่อไปนี้

1. ศึกษาเอกสาร วรรณกรรม และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ครอบคลุมเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์
2. นำข้อมูลที่ได้รับจากการศึกษามาประมวล เพื่อกำหนดเป็นโครงสร้างของแบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ให้ครอบคลุมวัตถุประสงค์ของการวิจัย
3. สร้างแบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ โดยผ่านการตรวจพิจารณาจากผู้เชี่ยวชาญ โดยการตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา(Content Validity) ให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า แล้วนำมาแก้ไขปรับปรุง
4. นำร่างแบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ที่ดำเนินการแก้ไขไปทดลองใช้
5. นำแบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ที่จัดทำเป็นฉบับสมบูรณ์ไปใช้เก็บข้อมูล

3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1. ข้อมูลเชิงคุณภาพได้ทำการลดทอนข้อมูลเลือกเฟ้นหาจุดที่น่าสนใจ ทดสอบแนวคิด รวมกลุ่มข้อมูลหรือแยกข้อมูลออกเป็นส่วนๆ รวมถึงการแสดงข้อมูล และการสร้างข้อสรุปและยืนยันผลสรุป
2. ข้อมูลเชิงปริมาณใช้สถิติเบื้องต้นในการจัดทำข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย เพื่อดำเนินการวิเคราะห์สภาพแวดล้อม ของสหกรณ์เครดิตยูเนียน SWOT และสถานการณ์ 4 รูปแบบ คือ

สถานการณ์ที่ 1 จุดแข็ง – โอกาส

สถานการณ์ที่ 2 จุดอ่อน – อุปสรรค

สถานการณ์ที่ 3 จุดอ่อน – โอกาส

สถานการณ์ที่ 4 จุดแข็ง – อุปสรรค

3. การตรวจสอบข้อมูล การวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้การตรวจสอบข้อมูลโดยใช้วิธีการตรวจสอบสามเส้าด้านข้อมูล (Data Triangulation) เพื่อพิสูจน์ว่าข้อมูลที่ผู้วิจัยได้มานั้นถูกต้องหรือไม่ วิธีการตรวจสอบคือการตรวจสอบแหล่งข้อมูล แหล่งที่มาที่จะพิจารณาในการตรวจสอบได้แก่ แหล่งเวลา แหล่งสถานที่ และแหล่งบุคคล ซึ่งแหล่งบุคคลหมายถึงถ้าข้อมูลต่างเวลากันข้อมูลจะเหมือนกันหรือไม่ แหล่งสถานที่ หมายถึง ถ้าข้อมูลต่างสถานที่กันจะเหมือนกันหรือไม่ แหล่งบุคคล หมายถึงถ้าบุคคลผู้ให้ข้อมูลเปลี่ยนไปข้อมูลจะเหมือนเดิมหรือไม่ (สุภางค์ จันทวานิช, 2543 : 129)

3.1 การจดบันทึก ผู้วิจัยจะทำการบันทึกย่อขณะที่เก็บข้อมูลประกอบการบันทึกเสียง หลังจากนั้นผู้วิจัยจะทำการเรียบเรียงใหม่เป็นบันทึกฉบับสมบูรณ์และให้ความคิดเห็นประกอบกับการตีความ การสรุป หรือเชื่อมโยงเข้าสู่กรอบแนวคิด ทฤษฎี จากนั้นจึงตัดข้อมูลที่ไม่ต้องการออกไป

3.2 การสร้างบทสรุปและการพิจารณาบทสรุป ผู้วิจัยจะนำข้อมูลที่ค้นพบเบื้องต้นที่ได้ตรวจสอบแล้ว ตลอดจนตัดข้อมูลที่ไม่เกี่ยวข้องออกไป เพื่อทำเป็นบทสรุปที่ไม่สามารถตอบปัญหาของการวิจัย ในส่วนของการพิสูจน์บทสรุป ผู้วิจัยจะประเมินคุณภาพของข้อมูลและนำมาเปรียบเทียบความแตกต่างของข้อมูลกับผลการศึกษา ทฤษฎีต่างๆ เพื่อให้บทสรุปมีความน่าเชื่อถือ